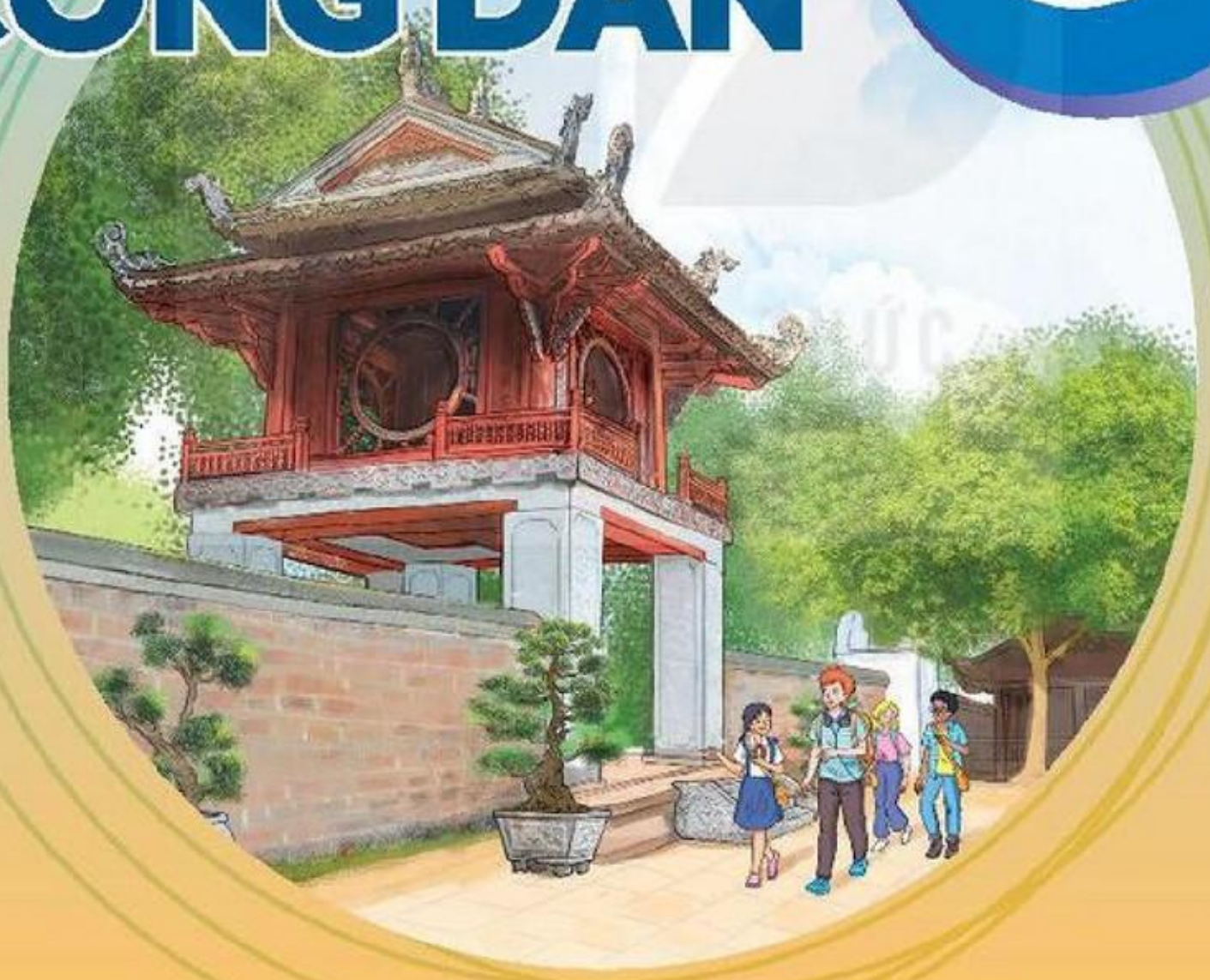
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

NGUYỄN THỊ TOAN (Chủ biên)
NGUYỄN HÀ AN – NGUYỄN THỊ HOÀNG ANH
TRẦN THỊ MAI PHƯƠNG – NGUYỄN THỊ THỌ – MAI TRUNG TUẤN

Bài tập GIÁO DỤC CÔNG DÂN 8

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN THỊ TOAN (Chủ biên)
NGUYỄN HÀ AN – NGUYỄN THỊ HOÀNG ANH
TRẦN THỊ MAI PHƯƠNG – NGUYỄN THỊ THỌ – MAI TRUNG TUẤN

Bài tập GIÁO DỤC CÔNG DÂN 8

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: NGUYỄN TẤT THẮNG – NGUYỄN THỊ TRANG
Thiết kế sách: PHẠM VIỆT QUANG
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Sửa bản in: TA THỊ HƯỜNG
Chế bản: CÔNG TY CỔ PHẦN DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC HÀ NỘI

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam
Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

BÀI TẬP GIÁO DỤC CÔNG DÂN 8

Mã số: G1BH8G001H23

In ..... bản (QĐ .....), khổ 17 x 24cm.
Đơn vị in ..... Địa chỉ .....
Cơ sở in ..... Địa chỉ .....
Số ĐKXB: 8-2023/CXBIPH/11-2097/GD
Số QĐXB: ..... / QĐ-GD ngày ... tháng ... năm
In xong và nộp lưu chiểu tháng ..... năm
Mã số ISBN: 978-604-0-34955-2

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách *Bài tập Giáo dục công dân 8* được biên soạn nhằm giúp các em củng cố kiến thức, rèn luyện kĩ năng, phát triển phẩm chất, năng lực theo yêu cầu của môn học.

Các bài tập trong sách được thiết kế theo trình tự các bài của sách giáo khoa *Giáo dục công dân 8* với nhiều dạng bài tập khác nhau: trắc nghiệm khách quan, tự luận, xử lí tình huống, lập và thực hiện kế hoạch,... Các em có thể sử dụng cuốn sách này khi tự học hoặc ôn tập. Ở cuối sách có đáp án và gợi ý, hướng dẫn trả lời các câu hỏi của bài tập trắc nghiệm và một số bài tập tự luận để các em có thể đối chiếu, kiểm tra kết quả làm bài tập của mình.

Hi vọng cuốn sách sẽ là người bạn đồng hành thân thiết, gắn bó với các em trong suốt năm học. Không chỉ dừng ở việc làm các bài tập trong sách, các em hãy tích cực vận dụng bài học vào thực tiễn cuộc sống.

Chúc các em học tập chăm chỉ và thành công!

CÁC TÁC GIẢ

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

MỤC LỤC

Trang

Bài 1. TỰ HÀO VỀ TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC VIỆT NAM 5

Bài 2. TÔN TRỌNG SỰ ĐA DẠNG CỦA CÁC DÂN TỘC 8

Bài 3. LAO ĐỘNG CẦN CÙ, SÁNG TẠO 12

Bài 4. BẢO VỆ LẼ PHẢI 15

Bài 5. BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN 19

Bài 6. XÁC ĐỊNH MỤC TIÊU CÁ NHÂN 24

Bài 7. PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH 27

Bài 8. LẬP KẾ HOẠCH CHI TIÊU 32

Bài 9. PHÒNG NGỪA TAI NẠN VŨ KHÍ, CHÁY, NỔ VÀ CÁC CHẤT ĐỘC HẠI .. 36

Bài 10. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ LAO ĐỘNG CỦA CÔNG DÂN 40

HƯỚNG DẪN TRẢ LỜI CÂU HỎI VÀ LÀM BÀI TẬP 44

Bài 1 TỰ HÀO VỀ TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC VIỆT NAM

1 Những câu dưới đây nói đến truyền thống tốt đẹp nào của dân tộc Việt Nam?

a) "Tôi muốn cưỡi cơn gió mạnh, đạp luồng sóng dữ, chém cá kình ở Biển Đông, đánh đuổi quân Ngô, giành lại giang sơn, cởi ách nô lệ, chứ tôi không chịu khom lưng làm tì thiếp người ta".

(Bà Triệu)

.....

b) "Dân ta xin nhớ chữ đồng:

Đồng tình, đồng sức, đồng lòng, đồng minh!"

(*Lịch sử nước ta* – Hồ Chí Minh)

.....

c) Uống nước nhớ nguồn.

.....

d) Ăn quả nhớ kẻ trồng cây.

.....

e) Thương người như thể thương thân.

.....

2 Những thái độ, hành vi nào dưới đây thể hiện lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam?

(Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn)

A. Tìm hiểu và giới thiệu với bạn bè quốc tế về nghệ thuật truyền thống của dân tộc như: chèo, tuồng, hát xẩm, đờn ca tài tử,...

B. Kính trọng và biết ơn thầy, cô giáo.

C. Lấn chiếm, xâm phạm các khu di tích lịch sử, khu tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ.

D. Tích cực tham gia các lễ hội truyền thống của quê hương.

E. Sáng tác các tác phẩm thơ ca, nhạc, hoạ,... ca ngợi những vị anh hùng dân tộc, ca ngợi vẻ đẹp của đất nước.

3 Em hãy nhận xét quan điểm dưới đây:

Trong thời đại cách mạng công nghệ như hiện nay, việc cập nhật khoa học công nghệ tiên tiến mới là cần thiết và quan trọng, còn truyền thống dân tộc là những giá trị đã cũ, không nhất thiết phải giữ gìn, phát huy.

Câu hỏi:

1/ Em có đồng tình với quan điểm đó không? Vì sao?

2/ Theo em, truyền thống dân tộc có ảnh hưởng như thế nào đối với sự phát triển của mỗi cá nhân và với sự phát triển của đất nước Việt Nam?

.....

.....

.....

4 Em hãy đọc tình huống dưới đây và trả lời câu hỏi:

a) Để chuẩn bị cho tiết mục văn nghệ chào mừng ngày 20 – 11, nhóm bạn của K muốn tập một điệu chèo quê hương nhưng K cho rằng loại hình nghệ thuật đó đã lạc hậu, nên tập các bản nhạc, bài nhảy hiện đại sẽ hấp dẫn hơn.

Câu hỏi:

Quan điểm của bạn K có phù hợp với truyền thống của dân tộc Việt Nam không? Nếu là bạn cùng lớp với K, em sẽ nói gì với bạn?

.....

.....

b) Đầu năm, P rủ các bạn đi xem bói để xem vận mệnh năm nay của mình như thế nào, thi cử có đỗ đạt không và bạn cho rằng đó cũng là một nét đẹp của truyền thống dân tộc.

Câu hỏi:

Em có đồng tình với bạn P không? Vì sao?

.....

.....

5 Em hãy kể tên một số truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam và nêu những thái độ, việc làm phù hợp/không phù hợp với truyền thống đó.

Tên truyền thống	Thái độ, việc làm phù hợp	Thái độ, việc làm không phù hợp
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Qua đó, hãy quan sát và nhận xét những thái độ, việc làm của những người xung quanh phù hợp/chưa phù hợp với truyền thống dân tộc.

6 Em hãy tìm hiểu, sưu tầm những câu chuyện về một truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam. Em sẽ vận dụng những giá trị truyền thống đó vào việc phát triển bản thân như thế nào?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bài 2 TÔN TRỌNG SỰ ĐA DẠNG CỦA CÁC DÂN TỘC

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ *Tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc khác là*

A. tôn trọng tính cách, truyền thống, phong tục, tập quán,... của các dân tộc.

B. bắt chước các dân tộc khác.

C. học hỏi mọi điều của dân tộc khác để phát triển thành cái riêng của dân tộc mình.

D. phân biệt đối xử, chê bai dân tộc khác.

b/ *Ý nào dưới đây biểu hiện tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc?*

A. Chỉ tìm hiểu, học tập văn hoá của những dân tộc có nền kinh tế phát triển.

B. Chỉ tìm hiểu để tránh những điểm hạn chế, lạc hậu của các dân tộc khác.

C. Tìm hiểu, tiếp thu những giá trị tốt đẹp của các dân tộc.

D. Chỉ tìm hiểu để bảo tồn bản sắc văn hoá dân tộc Việt Nam.

c/ *Ý nào dưới đây không phải là biểu hiện tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc?*

A. Luôn nêu cao tinh thần học hỏi các dân tộc khác trên thế giới.

B. Luôn tìm ra những điểm không phù hợp của dân tộc khác đối với dân tộc mình.

C. Sẵn sàng chia sẻ và tiếp thu những tiến bộ về mọi mặt của các dân tộc trên thế giới.

D. Sẵn sàng làm bạn với tất cả các dân tộc khác trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền của mỗi dân tộc.

d/ *Tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc giúp chúng ta điều gì?*

A. Được đi du lịch khắp nơi trên thế giới.

B. Có cơ hội hiểu biết về các dân tộc, các nền văn hoá trên thế giới.

C. Thể hiện được bản thân mình với thế giới.

D. Bảo vệ được chủ quyền quốc gia.

2 Em hãy tìm hiểu biểu hiện sự đa dạng của một số dân tộc trên thế giới và viết vào bảng sau:

Dân tộc	Màu da	Tính cách	Trang phục	Ẩm thực	Lễ hội
1.	....	....	....	....	....
2.	....	....	....	....	....
3.	....	....	....	....	....

3 Em đồng tình hay không đồng tình với việc làm nào dưới đây? Vì sao?

(Đánh dấu X vào ô em chọn và giải thích)

Việc làm	Đồng tình	Không đồng tình	Giải thích
A. Chị Q chỉ dùng hàng ngoại, chê hàng sản xuất trong nước.			....
B. Anh H học hỏi công nghệ sản xuất sản phẩm phần mềm ở nước ngoài để ứng dụng vào Việt Nam.			....

C. Bạn T chỉ xem phim nước ngoài, không xem phim của Việt Nam vì cho rằng phim của Việt Nam không có gì đặc sắc.			....
D. Anh K tìm hiểu phong tục, tập quán của các nước trên thế giới.			....
E. Bạn N bắt chước y nguyên kiểu quần áo, đầu tóc của một ngôi sao điện ảnh nước ngoài.			....
G. Chị H chỉ xem các chương trình nghệ thuật của các nước khác vì cho rằng những chương trình đó mới đặc sắc.			....

4 Em sẽ xử lí thế nào nếu ở trong các tình huống sau?

a) Một người bạn nước ngoài mời em ăn một món ăn truyền thống của nước bạn nhưng trước đó em đã từng ăn thử và cảm thấy không thích mùi vị của món ăn đó.

.....

.....

.....

b) Một người bạn nước ngoài muốn em giới thiệu về một phong tục của Việt Nam nhưng em lại không am hiểu về phong tục đó.

.....

.....

.....

5 Em hãy đưa ra lời khuyên cho bạn.

a) H mơ ước sau này được đi du lịch nhiều nơi trên thế giới để tìm hiểu, học hỏi cái hay, cái đẹp của các dân tộc khác. T nói với H: "Nhà cậu làm gì có điều kiện mà đi như thế!".

Câu hỏi:

Nếu là bạn của T, em sẽ khuyên T điều gì?

.....

.....

.....

b) Chủ nhật, N cùng các bạn ra công viên chơi, thấy một nhóm du khách nước ngoài đang chụp ảnh, các bạn chỉ trỏ, bình phẩm về màu da và trang phục của họ.

Câu hỏi:

Nếu là N, em sẽ khuyên các bạn điều gì?

.....

.....

.....

6 Em hãy bình luận về câu danh ngôn: "Không có đất nước nào nhỏ bé. Sự vĩ đại của một dân tộc không được quyết định bởi số người, cũng như sự vĩ đại của một người không được đo bằng chiều cao của anh ta." (Victor Hugo).

.....

.....

.....

.....

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

.....

.....

.....

7 Hãy viết ra những việc em đã và sẽ làm để thể hiện tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc và các nền văn hoá trên thế giới.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bài 3 LAO ĐỘNG CẦN CÙ, SÁNG TẠO

VỚI CUỘC SỐNG

1 Em tán thành hay không tán thành với những ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a) Lao động ở lĩnh vực nào cũng phải cần cù và sáng tạo.

.....

.....

b) Sáng tạo là khả năng bẩm sinh của con người, không thể rèn luyện mà có được.

.....

.....

c) Lao động chân tay thì không cần sáng tạo.

.....

.....

d) Trong lao động, việc nào dễ thì làm, việc khó thì bỏ qua.

.....

.....

2 Người nào dưới đây cần cù, sáng tạo trong lao động? Vì sao?

a) Mặc dù cơ sở vật chất phòng thí nghiệm còn thiếu nhưng anh T luôn vượt qua mọi khó khăn để lai tạo được nhiều giống cây trồng mới cho năng suất cao.

.....

.....

b) Là trưởng phòng thiết kế và tạo mẫu, nhưng chị H không chịu tìm tòi, nghiên cứu mà thường trông chờ, ỷ lại đội ngũ nhân viên. Mỗi khi cấp trên giao nhiệm vụ, chị thường yêu cầu nhân viên trong phòng phải sáng tạo những mẫu mới.

.....

.....

c) Trong công việc, anh V rất chăm chỉ nhưng thường bắt chước người khác, không dám thay đổi những thứ có sẵn.

.....

.....

d) Vì hoàn cảnh gia đình khó khăn nên chị Y cho rằng mình cần phải làm mọi cách để tăng thêm thu nhập.

.....

.....

e) Bác X luôn tự tìm tòi, học hỏi để tìm ra cách làm riêng của mình góp phần tăng sản lượng trong sản xuất nông nghiệp của gia đình.

.....

.....

3 Em hãy đọc các tình huống dưới đây và trả lời câu hỏi:

a) Anh A và chị B được phân công phụ trách dự án cải tiến nâng cấp phần mềm hệ thống kế toán của công ty. Anh A đưa nhiều ý tưởng thay đổi có tính đột phá nhưng chị B không ủng hộ và cho rằng không cần phải thay đổi nhiều để khỏi mất công, không phải suy nghĩ.

Câu hỏi:

Em có nhận xét gì về việc làm của anh A và ý kiến của chị B?

.....

.....

b) Là một công nhân may trong dây chuyền sản xuất áo sơ mi của Xí nghiệp X, chị H cho rằng chỉ cần thực hiện đúng nhiệm vụ được phân công, không nên sáng tạo gì thêm để khỏi ảnh hưởng đến kết quả chung của cả dây chuyền.

Câu hỏi:

Em có nhận xét gì về ý kiến của chị H? Nếu là chị H, em sẽ làm gì?

.....

.....

4 Em hãy sưu tầm một số câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn nói về đức tính lao động cần cù, sáng tạo và cho biết ý nghĩa của một trong những câu đó.

.....

.....

.....

.....

5 Hãy kể về những việc em đã làm thể hiện sự cần cù, sáng tạo trong lao động và chia sẻ kinh nghiệm của bản thân với các bạn trong lớp.

.....

.....

.....

.....

6 Em hãy sưu tầm một tấm gương cần cù, sáng tạo trong lao động và cho biết em học tập được điều gì từ tấm gương đó.

.....

.....

.....

.....

Bài 4 BẢO VỆ LẼ PHẢI

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ *Những điều đúng đắn, phù hợp với đạo lí và lợi ích chung của xã hội được gọi là gì?*

A. Khiêm tốn.

B. Lẽ phải.

C. Công bằng.

D. Trung thực.

b/ *Hành vi nào dưới đây thể hiện rõ nhất việc bảo vệ lẽ phải?*

A. Thấy bất kể việc gì có lợi cho mình cũng phải làm bằng được.

B. Luôn bảo vệ mọi ý kiến của mình.

C. Lắng nghe ý kiến của mọi người để tìm ra điều hợp lí.

D. Luôn luôn tán thành và làm theo số đông.

c/ *Ý nào dưới đây không phải là ý nghĩa của bảo vệ lẽ phải?*

A. Giúp mọi người có cách ứng xử phù hợp.

B. Làm lành mạnh các mối quan hệ xã hội.

C. Góp phần thúc đẩy xã hội ổn định và phát triển.

D. Đem lại nhiều lợi ích cho người có quyền hành trong xã hội.

2 Câu tục ngữ, thành ngữ nào dưới đây nói về bảo vệ lẽ phải? Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn và giải thích ý nghĩa của một trong số những câu tục ngữ, thành ngữ đó.

A. Vàng thật không sợ lửa.

B. Nói phải củ cải cũng nghe.

C. Yêu nên tốt, ghét nên xấu.

D. Ăn ngay nói thật, mọi tật mọi lành.

E. Nén bạc đâm toạc tờ giấy.

G. Thật thà là cha quỷ quái.

.....

.....

.....

.....

.....

3 Những việc làm dưới đây bảo vệ lẽ phải hay không bảo vệ lẽ phải? Vì sao? *(Đánh dấu X vào ô tương ứng và giải thích vì sao)*

Việc làm	Bảo vệ lẽ phải	Không bảo vệ lẽ phải	Giải thích
A. Biết lắng nghe, phân tích đúng, sai và đưa ra ý kiến của bản thân.			....
B. Chấp hành nội quy nơi mình sinh sống, học tập và làm việc.			....

Việc làm	Bảo vệ lẽ phải	Không bảo vệ lẽ phải	Giải thích
C. Chỉ làm những điều mình thích.			....
D. Làm trái với những quy định của pháp luật vì cho rằng những quy định đó không có lợi cho bản thân mình.			....
E. Phê phán, lên án những việc làm sai trái.			....
G. Bênh vực, bảo vệ những gì có lợi cho bản thân mình.			....
H. Lắng nghe ý kiến mọi người nhưng sẵn sàng tranh luận để bảo vệ lẽ phải.			....

4 Em sẽ xử lí như thế nào nếu ở trong các tình huống dưới đây?

a) Khi tranh luận với các bạn, em biết chắc chắn rằng ý kiến của mình là đúng nhưng đa số các bạn khác lại khẳng định là sai.

.....

.....

b) Em nghe thấy một bạn nói xấu bạn khác, trong khi em biết sự thật không phải như vậy.

.....

.....

c) Khi thấy người đàn ông có hành động sàm sỡ với một bé gái, em định lên tiếng thì bị ông ta đe doạ.

.....

.....

d) Bạn thân của em mắc khuyết điểm, bạn muốn em không nói với ai.

.....

.....

5 Em có lời khuyên gì dành cho bạn?

a) T luôn bảo vệ mọi ý kiến của mình.

.....

.....

b) H luôn tìm mọi cách để làm hài lòng những người xung quanh.

.....

.....

c) Đ luôn phê phán những ai không cùng quan điểm với mình.

.....

.....

d) M thường im lặng khi chứng kiến những việc làm sai trái vì cho rằng nếu lên tiếng sẽ bất lợi cho mình.

.....

.....

6 Hãy bày tỏ suy nghĩ của em về các quan điểm dưới đây:

a) Lẽ phải thuộc về kẻ mạnh.

.....

.....

.....

.....

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

b) Điều gì không rõ ràng thì không nên thừa nhận.

.....

.....

.....

.....

7 Hãy viết về một tấm gương bảo vệ lẽ phải mà em biết. Em học được điều gì từ tấm gương đó?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Bài 5 BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN

1 Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a) Muốn phát triển kinh tế thì phải chấp nhận môi trường bị ô nhiễm.

.....

.....

b) Sử dụng túi vải, giấy, một số loại lá,... để gói, đựng sản phẩm thay cho túi ni-lông là góp phần bảo vệ môi trường.

.....

.....

c) Để bảo vệ cây trồng thì phải phun thuốc trừ sâu hoá học diệt trừ hết các loại côn trùng.

.....

.....

d) Giáo dục, tuyên truyền, xây dựng ý thức trách nhiệm về bảo vệ môi trường là nhiệm vụ riêng của cán bộ quản lí môi trường.

.....

.....

2 Hành vi nào dưới đây thực hiện đúng, hành vi nào vi phạm pháp luật về bảo vệ tài nguyên thiên nhiên? Vì sao?

a) Săn, bắn, bẫy, bắt động vật quý hiếm để bán.

.....

.....

b) Khai thác rừng trồng theo quy hoạch của Nhà nước.

.....

.....

c) Dùng mìn, điện để đánh bắt cá.

.....

.....

d) Tố cáo hành vi khai thác khoáng sản trái phép.

.....

.....

e) Phá rừng nguyên sinh để trồng cà phê.

.....

.....

g) Sử dụng tiết kiệm điện, nước.

.....

.....

3 Em hãy nhận xét việc làm của các nhân vật trong mỗi trường hợp dưới đây:

a) Vào dịp hè, gia đình D tổ chức đi tắm biển. Sau khi ăn uống, D nhặt rác thải của gia đình cho vào túi ni-lông rồi ném xuống biển.

.....

.....

b) Mỗi khi thấy em trai ra ngoài không tắt điện, M đều nhắc nhở em quay lại tắt công tắc và khuyên em nên sử dụng tiết kiệm điện, nước.

.....

.....

c) Là cán bộ ở tổ dân phố, bác Y thường xuyên tới từng hộ gia đình để tuyên truyền, đẩy mạnh phong trào quần chúng tham gia bảo vệ môi trường.

.....

.....

d) Để giúp công ty tăng lợi nhuận, bà N (giám đốc) đã cắt giảm chi phí bảo vệ môi trường trong sản xuất kinh doanh.

.....

.....

4 Em hãy đọc các trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi:

a) P sinh ra và lớn lên ở một huyện miền núi. Em đã được chứng kiến những

cơn lũ hung dữ thường xuất hiện vào tháng 9, tháng 10 hằng năm, gây ra thiệt hại nặng nề về người và tài sản. P thấy nhiều người nói đó là do con người phá rừng và khai thác tài nguyên thiên nhiên bừa bãi gây nên. Tuy nhiên, cũng có ý kiến cho rằng, lũ lụt xảy ra hoàn toàn không phải do lỗi của con người.

Câu hỏi:

Mối liên hệ giữa nạn phá rừng và khai thác tài nguyên thiên nhiên bừa bãi với hiện tượng lũ lụt ở nước ta là gì?

.....

.....

b) Có ý kiến cho rằng, nguồn tài nguyên thiên nhiên ở nước ta rất phong phú nên cần phải khai thác và sử dụng tối đa thì mới đáp ứng được các nhu cầu của sản xuất và sinh hoạt.

Câu hỏi:

Em có đồng tình với ý kiến trên không? Vì sao?

.....

.....

c) Cuối tuần, X và Y đi kiếm củi trong rừng, tình cờ phát hiện một số người đang cưa những cây gỗ quý. Biết đây là lâm tặc, X nói:

– Chúng mình chạy về Trạm kiểm lâm để báo cho các chú đi.

Y chần chừ:

– Thôi, tốt nhất là chúng ta nên im lặng, coi như không nhìn thấy gì.

Câu hỏi:

Nếu là X, em sẽ làm gì?

.....

.....

5 Em hãy đưa ra lời khuyên cho mỗi nhân vật trong các tình huống dưới đây:

a) Được huyện giao cho quản lí, chăm sóc khu rừng phòng hộ đầu nguồn nhưng do điều kiện khó khăn, bác B có ý định chặt một số cây gỗ quý

bán lấy tiền để đóng học phí cho các con và dự định sẽ trồng bổ sung cây con mới.

.....

.....

b) Thấy mọi người trong xóm vào núi đào vàng, Y hẹn V sáng hôm sau cùng tham gia.

.....

.....

6 Em sẽ làm gì trong các trường hợp sau?

a) Bác K ở đầu ngõ thường đổ ngay dầu thải xuống dòng sông sau khi thay dầu xe máy cho khách xong.

.....

.....

b) Nhà bác hàng xóm của em mở cửa hàng kinh doanh đặc sản thịt thú rừng.

.....

.....

c) Chính quyền địa phương em huy động các cá nhân, tổ chức cùng tham gia thu gom rác thải hằng ngày.

.....

.....

7 Hãy viết những việc em đã và sẽ làm để góp phần bảo vệ môi trường và tài nguyên thiên nhiên.

.....

.....

.....

.....

8 Em hãy vẽ một bức tranh tuyên truyền về việc bảo vệ môi trường và tài nguyên thiên nhiên.

Bài 6 XÁC ĐỊNH MỤC TIÊU CÁ NHÂN

1 Em hãy phân loại các mục tiêu cá nhân dưới đây theo các lĩnh vực và theo thời gian.

a) Bạn T đặt mục tiêu năm 18 tuổi sẽ chinh phục đỉnh Phan-xi-păng, đỉnh núi cao nhất Việt Nam.

b) Anh K quyết tâm mỗi sáng sẽ dậy sớm chạy ba vòng quanh khu chung cư.

c) Chị M đặt mục tiêu trong tháng này sẽ đọc xong cuốn sách về kĩ năng làm việc nhóm và giải quyết vấn đề.

d) Bạn G đặt mục tiêu năm 24 tuổi sẽ trở thành nhà văn viết truyện cho thiếu nhi.

e) Mùa đông này, anh S sẽ quyên góp hai thùng quần áo ấm cho trẻ em nghèo.

.....

.....

.....

.....

.....

2 Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a) Mục tiêu càng rõ ràng, cụ thể, chi tiết thì càng có khả năng đạt được cao hơn.

.....

.....

b) Ghi nhớ mục tiêu ở trong đầu thì tốt hơn là viết ra giấy.

.....

.....

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

c) Bên cạnh mục tiêu về học tập và phát triển bản thân thì mục tiêu tài chính, mục tiêu cống hiến xã hội, mục tiêu gia đình, sức khoẻ cũng là những mục tiêu quan trọng và cần thiết đối với học sinh.

.....

.....

d) Chỉ cần đặt mục tiêu rõ ràng là đủ, thời hạn không quan trọng, lúc nào đạt được mục tiêu cũng được.

.....

.....

3 Những mục tiêu dưới đây có đúng theo nguyên tắc S.M.A.R.T không? Nếu không, em hãy viết lại cho đúng và giúp các bạn lập kế hoạch để thực hiện mục tiêu đó theo các bước đã học.

a) Mục tiêu của bạn T là đạt kết quả tốt trong kì kiểm tra sức khoẻ hằng năm.

.....

.....

.....

b) H mong muốn năm nay sẽ tiết kiệm được nhiều tiền hơn năm trước.

.....

.....

.....

c) Năm học này, M muốn học thật tốt môn Ngữ văn.

.....

.....

.....

4 Em đồng tình hay không đồng tình với bạn nào dưới đây? Giải thích vì sao.

a) G không bao giờ lập mục tiêu vì cho rằng khi dự định làm một điều gì đó, nên im lặng mà làm chứ không nên nói ra, không nên viết mục tiêu bởi bạn sợ "nói trước bước không qua".

.....

.....

.....

b) N cho rằng chỉ cần đặt ra mục tiêu rõ ràng, dán khẩu hiệu ở góc học tập là đủ, làm đến đâu hay đến đấy, không cần lập kế hoạch vì như vậy sẽ linh hoạt và chủ động hơn.

.....

.....

.....

5 Đọc trường hợp và trả lời câu hỏi:

Hai bạn D và Y thảo luận, D cho rằng nhiệm vụ của học sinh là phải học tập tốt nên không cần đặt mục tiêu cho việc học. Y lại cho rằng học sinh vẫn cần phải đặt những mục tiêu cụ thể cho việc học, ngoài ra còn cần có những mục tiêu cho các lĩnh vực khác của cuộc sống như sức khoẻ, tài chính,...

Câu hỏi:

Em đồng tình với ý kiến của bạn nào? Vì sao?

.....

.....

.....

6 Mục tiêu cá nhân quan trọng nhất em muốn đạt được trong vòng một năm tới là gì? Em hãy vận dụng cách đặt mục tiêu theo nguyên

tắc S.M.A.R.T và lập kế hoạch để đạt được mục tiêu. Sau đó, hãy thiết kế mục tiêu và kế hoạch thành một tấm poster để nhắc nhở mình hành động mỗi ngày hướng đến mục tiêu đã định.

7 Em hãy sưu tầm câu chuyện về một người thành công mà em ngưỡng mộ. Người đó đã đặt ra cho mình những mục tiêu nào? Quá trình thực hiện của họ ra sao? Em học hỏi được gì cho bản thân và sẽ áp dụng như thế nào trong cuộc sống hằng ngày của mình?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Bài 7 PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ *Hành vi nào dưới đây là hành vi bạo lực gia đình?*

A. Hành vi cố ý gây tổn hại về thể chất, tinh thần, tình dục, kinh tế đối với người khác trong xã hội.

B. Hành vi vô ý gây tổn hại về thể chất, tinh thần, tình dục, kinh tế đối với người khác trong xã hội.

C. Hành vi vô ý của thành viên gia đình có khả năng gây tổn hại về thể chất, tinh thần, tình dục, kinh tế đối với thành viên khác trong gia đình.

D. Hành vi cố ý của thành viên gia đình gây tổn hại về thể chất, tinh thần, tình dục, kinh tế đối với thành viên khác trong gia đình.

b/ *Hành vi nào dưới đây không phải là hành vi bạo lực gia đình?*

A. Hành hạ, ngược đãi, đánh đập thành viên trong gia đình.

B. Lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm thành viên trong gia đình.

C. Cưỡng ép thành viên trong gia đình chứng kiến bạo lực đối với người, con vật nhằm gây áp lực thường xuyên về tâm lí.

D. Bỏ mặc, không quan tâm, không chăm sóc những người gặp khó khăn trong cuộc sống.

c/ *Để phòng, chống bạo lực gia đình, không nên làm gì?*

A. Kiềm chế cảm xúc tiêu cực, rời khỏi nơi có nguy cơ xảy ra bạo lực gia đình.

B. Dùng lời nói, thái độ và hành vi bạo lực để đáp trả.

C. Bình tĩnh, tìm đường thoát khi xảy ra bạo lực gia đình.

D. Nhờ sự can thiệp của người đáng tin cậy.

d/ *Bạo lực gia đình không gây ra những hậu quả trực tiếp gì?*

A. Gây tổn hại tới sức khoẻ, tính mạng của thành viên gia đình.

B. Gây tổn hại danh dự, nhân phẩm, tâm lí của thành viên gia đình.

C. Gây ảnh hưởng xấu tới các quyền lợi về kinh tế của thành viên gia đình.

D. Gây ảnh hưởng xấu về mọi mặt tới cộng đồng xã hội.

2 Nối ý ở cột I với ý ở cột II sao cho phù hợp:

I	II
A. Khi có nguy cơ bị người nhà đánh	1. cần kiềm chế cảm xúc, không dùng những lời nói, hành vi khiêu khích, chọc giận.
B. Khi bị người nhà mắng lúc họ không tỉnh táo (say rượu, tức giận,...)	2. cần nói/gọi điện cho người thân hoặc cá nhân/cơ quan có trách nhiệm trong cộng đồng.
C. Khi bị người nhà đánh gây thương tích	3. cần đến cơ sở y tế gần nhất để khám chữa.
D. Khi thường xuyên bị người nhà đánh mắng, bắt làm việc nặng nhọc vượt quá khả năng của bản thân	4. cần tìm cách lánh tạm đi chỗ khác.
E. Khi thấy thành viên trong gia đình bị đánh	5. cần rời nhà đến ở nhà họ hàng hoặc Nhà tạm lánh (Ngôi nhà Bình yên).
G. Thấy hàng xóm nhiều lần đánh con	6. cần nhờ sự trợ giúp của tổ tư vấn, tổ hoà giải.

3 Em đồng tình hay không đồng tình với cách ứng xử nào dưới đây? Giải thích vì sao.

a) Khi bị bố đánh mắng, M cãi lại vì cho rằng bố đã sai.

.....

.....

b) Thấy người anh họ cố tình động chạm vào cơ thể mình, H vội chạy ra chỗ khác.

.....

.....

c) Bị anh trai đánh, K đánh trả lại.

.....

.....

d) Bị gia đình chồng coi thường vì chỉ ở nhà nội trợ, chị Q tìm hiểu, học cách bán hàng qua mạng để có thu nhập trang trải nhu cầu của cuộc sống.

.....

.....

e) Áp lực vì bị bố mẹ bắt phải học nhiều, Q phản đối bằng cách trốn học.

.....

.....

g) Do mẹ V buôn bán thua lỗ nên bố V quản lí chặt chẽ nguồn tài chính của gia đình. Mọi chi tiêu đều do bố quyết định và hạn chế tối đa. Mỗi khi V xin tiền, bố đều tìm lí do để không cho.

.....

.....

4 Em sẽ làm gì nếu ở trong những tình huống dưới đây?

a) Đang học ở trường phổ thông dân tộc nội trú của tỉnh, chị H bị bố mẹ ép nghỉ học để lấy chồng.

.....

.....

b) Nhiều lần chứng kiến chú hàng xóm đánh con nhỏ, bạn B rất thương em bé nhưng chưa biết làm thế nào để giúp em.

.....

.....

c) Do bố mẹ li hôn nên bạn C sống cùng với bố và mẹ kế. Trước mặt bố, mẹ kế luôn ngọt ngào, nhưng khi bố vừa đi khỏi nhà, bạn đã bị mắng chửi, thậm chí bị đánh đập.

d) Bạn T ở cùng với bác họ. Hằng ngày, bác bắt bạn phải thức khuya dậy sớm, lao động nặng nhọc. Vì vậy, đã 14 tuổi mà T còi cọc như đứa trẻ lên mười.

5 Em hãy bày tỏ suy nghĩ của mình về những quan điểm sau:

a) Bạo lực gia đình nói nhiều thứ tiếng, nhiều màu da và sống ở nhiều cộng đồng khác nhau.

b) Chúng ta càng không nói về bạo lực gia đình, chúng ta càng né tránh vấn đề này thì chúng ta càng mất mát.

6 Hãy viết về một trường hợp bạo lực gia đình mà em biết qua sách báo, phim ảnh hoặc cuộc sống. Chia sẻ suy nghĩ của em về trường hợp đó.

Bài 8 LẬP KẾ HOẠCH CHI TIÊU

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ Khi quyết định mua hàng, chúng ta cần

A. tìm mua thứ đắt nhất để có được hàng chất lượng tốt nhất.

B. mua theo ý thích, không cần tìm hiểu.

C. khảo giá và chất lượng của những loại đồ muốn mua ở vài chỗ khác nhau.

D. tìm cửa hàng bán rẻ nhất để mua không quan tâm đến chất lượng sản phẩm.

b/ Chi tiêu hợp lí khi số tiền chi bị hạn chế là

A. ưu tiên những khoản chi cho bản thân.

B. ưu tiên những khoản chi thiết yếu.

C. đặt mục tiêu tiết kiệm lên hàng đầu.

D. tìm mua những mặt hàng có giá rẻ nhất.

c/ Thói quen chi tiêu chưa hợp lí là

A. mua theo sở thích của bản thân.

B. căn cứ vào số tiền đang có để chọn thứ ưu tiên cần mua.

C. tìm mua những mặt hàng có nguồn gốc rõ ràng.

D. ghi ra những thứ cần mua trước khi đi mua sắm.

2 Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a) Chỉ cần lập kế hoạch chi tiêu cho những sự kiện lớn cần chi tiêu nhiều thứ.

.....

.....

b) Người thường xuyên lập và thực hiện kế hoạch chi tiêu sẽ luôn chủ động về tài chính.

.....

.....

c) Chỉ những người có khó khăn về tài chính mới cần lập kế hoạch chi tiêu.

.....

.....

d) Lập kế hoạch chi tiêu chủ yếu để thực hiện mục tiêu cân đối thu, chi.

.....

.....

3 Theo em, những thói quen chi tiêu dưới đây có hợp lí không? Vì sao?

a) Kiểm tra, cân nhắc khi sử dụng các dịch vụ dễ gây lãng phí tiền bạc.

.....

.....

b) Không giới hạn số tiền được chi khi đi ăn uống ở bên ngoài.

.....

c) Chỉ sử dụng hình thức thanh toán bằng tiền mặt.

.....

.....

d) Giảm đi ăn nhà hàng và chơi trò chơi điện tử ngoài quán.

.....

.....

4 Em hãy nhận xét hành vi của các nhân vật ở các trường hợp dưới đây trong việc lập và thực hiện kế hoạch chi tiêu:

a) Khi lập kế hoạch chi tiêu, B không chỉ quan tâm đến cân đối thu, chi mà còn đặt mục tiêu tiết kiệm và quyết tâm thực hiện tốt cả hai mục tiêu.

b) A cho rằng học sinh có ít tiền, khó thực hiện mục tiêu tiết kiệm nên bạn ít khi đặt mục tiêu tiết kiệm khi lập kế hoạch chi tiêu.

c) Khi lập kế hoạch chi tiêu, C chỉ ấn định thời gian thực hiện các mục tiêu trong một tháng cho tiện theo dõi.

d) Khi đã lập kế hoạch chi tiêu, D xác định phải thực hiện đúng như kế hoạch, không được điều chỉnh kế hoạch.

.....

.....

.....

.....

5 Em hãy đọc các trường hợp và thực hiện yêu cầu:

a) Trong dịp Tết, H nhận được 1.000.000 đồng tiền mừng tuổi. Bạn lên kế hoạch chi tiêu từ khoản tiền này như: mua quà biếu bà nội, mua bộ sách học tiếng Anh, mua một chiếc áo bạn rất thích, trích một phần cho quỹ từ thiện,...

Chiều nay, đang ở khu vui chơi với ba người bạn thân, biết H có tiền, các bạn muốn H dùng 400.000 đồng để mua vé cho cả nhóm tham gia nhiều trò chơi rất hấp dẫn.

Câu hỏi:

Theo em, bạn H nên quyết định như thế nào? Vì sao?

.....

.....

b) Thấy một chiếc áo len giá 150.000 đồng bày bán ở cửa hàng, em rất muốn mua nhưng trong ví chỉ có số tiền mẹ vừa cho để mua sách học thêm tiếng Anh là 200.000 đồng.

Câu hỏi:

Em sẽ quyết định như thế nào? Vì sao?

.....

.....

6 Thực hành lập kế hoạch chi tiêu

a) Em hãy lập kế hoạch chi tiêu mua sắm những vật dụng cần thiết để chuẩn bị cho năm học mới.

.....

.....

.....

.....

.....

b) Sắp đến Rằm tháng Tám, em hãy lập kế hoạch chi tiêu để chuẩn bị đón tết Trung thu thật vui với gia đình và các bạn.

.....

.....

.....

.....

.....

7 Hãy viết bài chia sẻ về một thói quen chi tiêu hợp lí mà em tâm đắc.

.....

.....

.....

.....

Bài 9 PHÒNG NGỪA TAI NẠN VŨ KHÍ, CHÁY, NỔ VÀ CÁC CHẤT ĐỘC HẠI

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ *Cơ quan, tổ chức nào được nghiên cứu, chế tạo, sản xuất, kinh doanh, xuất khẩu, nhập khẩu, sửa chữa vũ khí?*

A. Tất cả mọi người

B. Các công ty tư nhân

C. Các doanh nghiệp nhà nước

D. Một số tổ chức, doanh nghiệp thuộc Bộ Quốc phòng và Bộ Công an.

b/ *Việc làm nào dưới đây không có tác dụng phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ?*

A. Không sử dụng, tàng trữ súng trái phép.

B. Mua các nguyên liệu cần thiết để chế tạo pháo nổ.

C. Lên án, phê phán những hành động vì lợi nhuận mà sử dụng, tàng trữ vũ khí, chất nổ.

D. Tuyên truyền, vận động mọi người có ý thức chấp hành quy định của pháp luật về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ.

c/ *Việc làm nào dưới đây không có tác dụng phòng ngừa ngộ độc thực phẩm?*

A. Ăn chín, uống sôi.

B. Ăn bất kể đồ ăn gì.

C. Sơ chế sạch sẽ trước khi chế biến.

D. Không sử dụng thực phẩm không rõ nguồn gốc.

d/ *Ngày toàn dân phòng cháy chữa cháy là*

A. ngày 4 tháng 10 B. ngày 14 tháng 4

C. ngày 14 tháng 10 D. ngày 10 tháng 4.

2 Em tán thành hay không tán thành với những ý kiến dưới đây? Vì sao?

a) Vận chuyển thuốc pháo, thuốc nổ trên ô tô và các phương tiện giao thông có thể gây ra cháy nổ, thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản.

.....

.....

b) Công an được sử dụng vũ khí để trấn áp tội phạm.

.....

.....

c) Tự do buôn bán, sử dụng chất độc hại thì con người sẽ bị đe doạ về sức khoẻ, tính mạng.

.....

.....

d) Có thể tự do sử dụng hoá chất để bảo quản trái cây.

.....

.....

3 Theo em, các trường hợp sau tiềm ẩn nguy cơ dẫn đến tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại như thế nào?

a) Mọi người đều được phép tàng trữ, sử dụng vũ khí.

.....

.....

b) Tàng trữ thuốc pháo, thuốc nổ trong nhà.

.....

.....

c) Sử dụng mọi hoá chất trong sản xuất, chế biến, bảo quản thực phẩm.

.....

.....

d) Không tắt quạt điện, ti vi khi ra khỏi nhà.

.....

.....

4 Những việc làm dưới đây có thể gây ra hậu quả gì?

a) Nhà K có hai khu trồng rau riêng biệt, một khu trồng rau cho gia đình ăn thì chỉ tưới nước, một khu trồng rau để bán thì có sử dụng phân hoá học và thường xuyên phun thuốc trừ sâu.

.....

.....

b) Nhặt được một quả lựu đạn, G liền rủ T cùng rút chốt của lựu đạn ra để xem bên trong có gì.

.....

.....

c) Cửa hàng của chị D thường xuyên sang chiết ga lậu để bán nhằm thu lời.

.....

.....

d) Anh M là nhân viên bảo vệ của công ty. Buổi tối, anh rủ một số người cùng chơi bài tại phòng bảo vệ. Do bị thua, anh lấy súng ra để doạ mọi người.

.....

.....

e) Mải nói chuyện với bạn, N quên không tắt bếp ga khi đã nấu xong.

.....

.....

5 Hãy nêu cách xử lí của em khi nhìn thấy:

a) Các em nhỏ nhặt được đạn, pháo hoặc vật lạ đem ra làm đồ chơi.

.....

.....

b) Người tàng trữ, sử dụng súng.

.....

c) Người mới phun thuốc trừ sâu cho rau đã hái đem bán.

.....

.....

d) Người định cưa, đục bom, đạn pháo để lấy thuốc nổ.

.....

.....

6 Em hãy tư vấn giúp bạn trong các trường hợp sau:

a) Khi bị rò rỉ ga, nên làm gì và không nên làm gì?

.....

.....

b) Khi bị ngộ độc thực phẩm, nên làm gì?

.....

.....

c) Cách phòng ngừa ngộ độc thực phẩm như thế nào?

.....

.....

7 Em hãy nêu trách nhiệm của công dân, học sinh trong việc phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại.

.....

.....

.....

.....

8 Hãy nêu những việc mà địa phương em đã làm để thực hiện các quy định về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại.

.....

.....

.....

.....

9 Em hãy viết một đoạn văn về tầm quan trọng của việc phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại và chia sẻ với các bạn trong lớp.

.....

.....

.....

.....

.....

Bài 10 QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ LAO ĐỘNG CỦA CÔNG DÂN

1 Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn.

a/ Công dân có quyền nào dưới đây?

A. Tự do sử dụng sức lao động để làm bất cứ công việc gì mình thích.

B. Học nghề, tìm kiếm việc làm theo quy định của pháp luật.

C. Tự do thuê mướn bất kì ai.

D. Yêu cầu người khác làm việc theo ý muốn của mình.

b/ Người lao động không có quyền nào dưới đây?

A. Được đóng bảo hiểm xã hội và hưởng các chế độ theo quy định của pháp luật.

B. Được nghỉ theo chế độ.

C. Từ chối làm việc nếu có nguy cơ rõ ràng đe doạ trực tiếp đến tính mạng, sức khoẻ trong quá trình thực hiện công việc.

D. Đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động mà không cần thông báo trước.

c/ *Người lao động không phải thực hiện nghĩa vụ nào dưới đây?*

A. Tuân theo nội quy lao động.

B. Thực hiện tất cả yêu cầu của người sử dụng lao động.

C. Thực hiện hợp đồng lao động.

D. Thực hiện quy định của pháp luật về an toàn, vệ sinh lao động.

d/ *Người sử dụng lao động không có quyền nào dưới đây?*

A. Điều hành lao động.

B. Xử lí vi phạm kỉ luật lao động.

C. Tự do sai khiến người lao động làm việc.

D. Quản lí, giám sát lao động.

2 Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a) Lao động là một trong những nhân tố quyết định sự tồn tại và phát triển của nhân loại.

.....

.....

b) Lao động chỉ tạo ra những giá trị vật chất cho đời sống con người.

.....

.....

c) Hoạt động lao động chỉ có ý nghĩa khi tạo ra những đóng góp to lớn cho xã hội.

.....

.....

d) Lao động giúp con người phát triển các mối quan hệ tích cực, tránh những thói hư tật xấu.

.....

.....

3 Theo em, những hành vi nào dưới đây thực hiện đúng hay vi phạm quy định của pháp luật về lao động? Vì sao?

a) Thuê trẻ em 13 tuổi chở bình ga giao cho khách hàng.

.....

.....

b) Đuổi việc nhân viên mà không thông báo trước.

.....

.....

c) Từ chối không nhận trẻ em vào làm việc tại xưởng hoá chất.

.....

.....

d) Thưởng tiền cho nhân viên vì hoàn thành xuất sắc công việc.

.....

.....

e) Tự ý giảm tiền lương của người lao động.

.....

.....

4 Xử lí tình huống:

a) Vì hoàn cảnh gia đình khó khăn nên anh K (15 tuổi) muốn đi tìm việc làm thêm trong dịp hè để kiếm tiền phụ giúp bố mẹ. Anh không biết mình có thể làm được việc gì và kiếm được việc làm từ đâu cho phù hợp.

Câu hỏi:

Nếu là bạn của anh K, em sẽ khuyên anh như thế nào?

.....

.....

b) Chủ nhật, N sang nhà H trả sách thì thấy H đang giận dỗi mẹ. Sau khi hỏi thăm, N mới biết H có thái độ như vậy là vì mẹ yêu cầu phải lau nhà xong

mới được đi chơi. H rất ấm ức và cho rằng mình còn nhỏ nên không phải làm việc nhà.

Câu hỏi:

Nếu là N, em sẽ nói gì với H?

.....

.....

c) Chị P (18 tuổi) xin vào làm thêm tại xưởng bánh kẹo của ông D với công việc chính là phân loại, đóng gói các loại bánh kẹo. Ông D trao đổi: chị sẽ đến xưởng làm việc 2,5 giờ/ngày, mỗi giờ ông sẽ trả cho chị 30.000 đồng, thời gian làm việc là 6 tháng và có thể gia hạn thêm nếu chị làm việc tốt. Chị P thấy thoả thuận bằng miệng không đảm bảo nên muốn lập một bản hợp đồng lao động để giao kết rõ ràng với ông D.

Câu hỏi:

Nếu là bạn của chị P, em sẽ khuyên chị nên lập hợp đồng lao động với nội dung như thế nào?

.....

.....

.....

.....

5 Em đã chủ động thực hiện quyền và nghĩa vụ lao động của bản thân như thế nào? Hãy làm rõ theo bảng sau:

Những việc đã làm tốt	Những việc chưa làm tốt	Phương hướng khắc phục những việc làm chưa tốt
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

HƯỚNG DẪN TRẢ LỜI CÂU HỎI VÀ LÀM BÀI TẬP

Bài 1: TỰ HÀO VỀ TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC VIỆT NAM

1. Đáp án:

a) Truyền thống yêu nước chống giặc ngoại xâm.

b) Truyền thống đoàn kết.

c) Truyền thống biết ơn.

d) Truyền thống biết ơn.

e) Truyền thống yêu thương con người.

2. Đáp án: A, B, D, E.

3. Gợi ý: Em không đồng ý với quan điểm đó vì mặc dù việc cập nhật khoa học công nghệ tiên tiến là cần thiết, nhưng việc giữ gìn và phát huy truyền thống dân tộc cũng rất quan trọng.

Truyền thống chính là gốc rễ của mỗi con người, là nền tảng cho lòng tự hào, tự tôn và chính nhờ có truyền thống mà người dân mỗi dân tộc có những nét khác biệt, riêng có. Việc bảo tồn và phát huy những giá trị tốt đẹp của truyền thống đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển của mỗi cá nhân và đất nước.

4. Gợi ý:

a) Quan điểm của bạn K không phù hợp với truyền thống của dân tộc Việt Nam. Em nên nói với K rằng những làn điệu chèo quê hương là truyền thống văn hoá quý báu của dân tộc, cần được bảo tồn và phát huy. Hơn nữa, thay vì chê bai lạc hậu, là thế hệ trẻ sáng tạo, học sinh hoàn toàn có thể làm mới làn điệu chèo truyền thống của quê hương bằng cách thêm những nét độc đáo, hiện đại mà vẫn giữ được những giá trị quý báu vốn có.

b) Không đồng tình với bạn P vì xem bói là mê tín dị đoan, không phải là nét đẹp truyền thống của dân tộc. Vận mệnh tốt hay xấu và việc thi cử đỗ đạt là do sự nỗ lực, chăm chỉ học tập của bản thân.

Bài 2: TÔN TRỌNG SỰ ĐA DẠNG CỦA CÁC DÂN TỘC

1. Đáp án: a – A; b – C; c – B; d – B.

2. Gợi ý:

Dân tộc	Màu da	Tính cách	Trang phục	Ẩm thực	Lễ hội
Việt Nam	Màu da vàng	Cần cù, thân thiện,...	Áo dài	Phở, bún chả, nem,...	Lễ hội Chùa Hương, lễ hội Đền Hùng,...
Mỹ	Đa chủng tộc (màu da trắng, đen, vàng,...)	Năng động, tự tin, coi trọng sự bình đẳng, độc lập và đúng giờ,...	Đa dạng	Hăm-bơ-gơ, pi-za,...	Lễ Tạ ơn, Giáng sinh, Ha-lô-uyn,...
...					

3. Gợi ý:

Việc làm	Đồng tình	Không đồng tình	Giải thích
A		x	Không phải hàng ngoại nào cũng tốt. Có nhiều hàng nội rất tốt.
B	x		Anh H góp phần phát triển lĩnh vực Công nghệ thông tin của Việt Nam.
C		x	Phim truyện Việt Nam có nhiều nét đặc sắc, phản ánh văn hoá dân tộc Việt Nam.
D	x		Việc làm của anh K thể hiện tôn trọng sự đa dạng của các dân tộc trên thế giới.
E		x	N đã làm mất đi bản sắc cá nhân.
G		x	Nghệ thuật dân tộc của mỗi quốc gia có những nét đặc sắc riêng, tạo thành bản sắc văn hoá của mỗi dân tộc.

4. Gợi ý:

a) Không phải ai cũng thích những món ăn mà người khác, dân tộc khác thích.

Tuy nhiên, đó là nét văn hoá ẩm thực của mỗi dân tộc, cần được tôn trọng. Vì vậy, nếu không hợp với món ăn đó, em có thể: 1/ Khéo léo từ chối lời mời của bạn; 2/ Xin mang về cho một ai đó thích món này;...

b) Em có thể: 1/ Dành thời gian tìm hiểu kĩ về phong tục đó để giới thiệu cho bạn; 2/ Nếu bạn muốn biết ngay, em có thể nhờ người am hiểu về phong tục đó giới thiệu cho em và bạn cùng nghe; 3/ Em cùng bạn tìm hiểu trên Internet.

5. Gợi ý:

a) Khuyên T không nên nói với H như thế vì sẽ khiến H mặc cảm về hoàn cảnh của mình. Cần động viên H phấn đấu để thực hiện ước mơ. Nhiều bạn có hoàn cảnh khó khăn vẫn cố gắng học giỏi để nhận được học bổng đi du học nước ngoài, từ đó có cơ hội tìm hiểu, học hỏi cái hay, cái đẹp của các dân tộc khác.

b) Khuyên các bạn không nên làm thế vì như vậy là không lịch sự. Các dân tộc có màu da, trang phục không giống nhau. Đó là sự đa dạng dân tộc, cần được tôn trọng.

6. Gợi ý:

Một quốc gia, dân tộc có thể nhỏ bé về lãnh thổ, một dân tộc có thể nhỏ bé về số người song không nhỏ bé về tầm vóc. Sự vĩ đại của một đất nước, dân tộc thể hiện ở những thành tựu về kinh tế, khoa học công nghệ, truyền thống văn hoá của dân tộc đó. Ví dụ: dân tộc Việt Nam có truyền thống yêu nước chống giặc ngoại xâm; dân tộc Do Thái thông minh, giỏi kinh doanh;...

Bài 3: LAO ĐỘNG CẦN CÙ, SÁNG TẠO

1. Gợi ý:

a) Tán thành vì dù lao động ở lĩnh vực nào cũng phải cần cù và sáng tạo thì mới mang lại hiệu quả cao và đảm bảo chất lượng.

b) Không tán thành vì sáng tạo không chỉ là khả năng bẩm sinh của con người mà qua lao động, làm việc thực tiễn sẽ giúp con người nảy sinh nhiều sáng kiến mới nhằm cải tiến sự hợp lí của quy trình sản xuất và rèn luyện tính cần cù, bền bỉ.

c) Không tán thành vì lao động chân tay vẫn cần phải sáng tạo bởi sáng tạo sẽ giúp năng suất lao động tăng cao, cải tiến chất lượng, mẫu mã sản phẩm.

d) Không tán thành vì trong lao động, nếu việc nào dễ thì làm, việc khó thì

bỏ thì sẽ không đảm bảo chất lượng công việc. Và nếu ai cũng chọn việc dễ thì việc khó không ai làm. Việc khó có thể trao đổi với mọi người trong nhóm, trong tổ cùng hợp tác để giải quyết.

2. Gợi ý:

a) Anh T là người cần cù, sáng tạo trong lao động vì anh đã luôn vượt qua khó khăn để lai tạo nhiều giống cây trồng mới cho năng suất cao trong khi cơ sở vật chất phòng thí nghiệm còn thiếu.

b) Chị H là người chưa cần cù, sáng tạo trong lao động vì mặc dù là trưởng phòng thiết kế và tạo mẫu nhưng chị H thường xuyên không chịu tìm tòi nghiên cứu, thường trông chờ, ỷ lại đội ngũ nhân viên.

c) Anh V là người cần cù trong lao động nhưng chưa sáng tạo vì trong công việc, anh V thường bắt chước người khác, không dám thay đổi những thứ có sẵn.

d) Chị Y không phải là người cần cù, sáng tạo trong lao động vì suy nghĩ của chị là tiêu cực (chỉ vì hoàn cảnh gia đình khó khăn mà cần phải làm mọi cách để tăng thêm thu nhập).

e) Bác X là người cần cù, sáng tạo trong lao động vì bác luôn tự tìm tòi, học hỏi để tìm ra cách làm riêng của mình góp phần tăng sản lượng trong sản xuất nông nghiệp của gia đình.

3. Gợi ý:

a) Việc làm của anh A là sáng tạo trong lao động vì anh luôn đưa ra nhiều ý tưởng thay đổi có tính đột phá nhằm cải tiến nâng cấp phần mềm hệ thống kế toán của công ty.

Không đồng tình với ý kiến của chị B vì chị sợ vất vả, chưa có ý thức cùng nhóm làm việc của mình cải tiến nâng cấp phần mềm cho hệ thống kế toán của công ty nhằm nâng cao năng suất làm việc.

b) Ý kiến của chị H là đúng một phần "thực hiện đúng nhiệm vụ được phân công" khi làm việc. Tuy nhiên, phần ý kiến còn lại "không nên sáng tạo gì thêm để khỏi ảnh hưởng tới kết quả chung của cả dây chuyền" của chị là chưa đúng bởi chị thiếu sự sáng tạo trong lao động. Ngoài việc cần cù, chăm chỉ thì cần sáng tạo để có thể rút ngắn thời gian làm việc nhưng vẫn đảm bảo chất lượng, đồng thời tăng năng suất lao động và cải tiến được mẫu mã.

Nếu là chị H, em sẽ cùng các đồng nghiệp trong dây chuyền sản xuất tích cực đổi mới, sáng tạo cách làm để có thể tăng năng suất, cải thiện mẫu mã áo sơ mi và giảm giờ làm.

Bài 4: BẢO VỆ LẼ PHẢI

1. Đáp án: a – B; b – C; c – D.

2. Đáp án: A, B, D, G.

Gợi ý giải thích ý nghĩa của một số câu tục ngữ, thành ngữ:

- "Nói phải củ cải cũng nghe": Nói phải, đúng lí lẽ thì ai cũng phải chấp nhận.
- "Ăn ngay nói thật, mọi tật mọi lành": Sống ngay thẳng, trung thực thì sẽ vượt qua được mọi khó khăn, thử thách.

3. Gợi ý:

Việc làm	Bảo vệ lẽ phải	Không bảo vệ lẽ phải	Giải thích
A	x		Muốn bảo vệ lẽ phải, cần có hiểu biết và chính kiến.
B	x		Chấp hành nội quy là một biểu hiện của bảo vệ lẽ phải.
C		x	Có những điều mình muốn, mình thích nhưng trái với lợi ích cộng đồng.
D		x	Khi lợi ích của bản thân mình trái với quy định của pháp luật thì đó là lợi ích không phù hợp với lẽ phải.
E	x		Đây là một trong những biểu hiện của bảo vệ lẽ phải.
G		x	Có những cái có lợi cho bản thân mình nhưng bất lợi cho cộng đồng.
H	x		Đây là biểu hiện của bảo vệ lẽ phải.

4. Gợi ý:

a) 1/ Khi biết chắc chắn rằng ý kiến của mình là đúng nhưng đa số các bạn khác lại khẳng định là sai, em sẽ dùng lí lẽ, phân tích để bảo vệ ý kiến của mình một cách thuyết phục; 2/ Nếu các bạn vẫn khăng khăng bảo em sai, em sẽ nhờ thầy, cô giáo phân tích, giảng giải.

b) 1/ Nghe thấy một bạn nói xấu bạn khác, trong khi sự thật không phải là như vậy, em sẽ lên tiếng bênh vực cho bạn bị nói xấu đó; 2/ Nếu bạn đó

vẫn tiếp tục nói xấu bạn, em sẽ khéo léo nói cách nào đó để bạn bị nói xấu lên tiếng thanh minh cho mình trước các bạn (nếu có chứng cứ cụ thể thì càng tốt).

c) 1/ Em sẽ nhanh chóng tìm người lớn để báo sự việc, nhờ người lớn can thiệp; 2/ Em tìm cách để đưa bé tránh xa người đàn ông đó; 3/ Nếu có điện thoại thông minh, em sẽ tìm cách chụp lại hành động của người đàn ông làm bằng chứng rồi tìm người lớn hỗ trợ để ngăn chặn hành động của ông ta lại.

d) Em sẽ khuyên nhủ và giúp bạn sửa chữa khuyết điểm. Nếu bạn vẫn tiếp tục mắc khuyết điểm, em sẽ tìm cách nói với thầy, cô giáo hoặc bố mẹ bạn để bạn không mắc khuyết điểm nữa.

5. Gợi ý:

a) Khuyên T: Không phải mọi ý kiến của mình đều đúng. Vì vậy, cần biết phân tích xem ý kiến nào của mình đúng để bảo vệ, ý kiến nào sai để sửa.

b) Khuyên H: Người xung quanh không phải bao giờ cũng đúng. Bởi vậy, mình không nhất thiết phải làm hài lòng những người có thái độ, hành vi sai.

c) Khuyên Đ: Không phải mọi quan điểm của mình đều đúng. Nếu có người không cùng quan điểm với mình, cần bình tĩnh lắng nghe, tiếp thu nếu quan điểm của mình sai; phân tích thấu đáo để họ hiểu và chấp nhận nếu quan điểm của mình đúng.

d) Khuyên M: Nếu im lặng, dần dần các việc làm sai trái đó sẽ dẫn đến những hậu quả xấu cho mọi người và cả bản thân mình.

6. Gợi ý:

a) Lẽ phải là những điều đúng đắn, phù hợp với đạo lí và lợi ích cộng đồng. Bởi vậy, không phải lẽ phải nào cũng thuộc về kẻ mạnh.

b) Những điều không rõ ràng là những điều chưa được chứng minh. Muốn thừa nhận một điều gì đó, cần có sự phân tích thấu đáo, có lí lẽ và dẫn chứng rõ ràng, không hồ đồ.

Bài 5: BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN

1. Gợi ý:

a) Không đồng tình vì đây là ý kiến sai. Phát triển kinh tế mà không đi đôi với việc bảo vệ môi trường sẽ dẫn tới nhiều hậu quả xấu cho con người (ảnh hưởng tới sức khoẻ) và cho mỗi quốc gia (chậm phát triển). Phát triển kinh tế phải gắn liền với việc bảo vệ môi trường là xu thế tất yếu của thế giới và phù hợp với sự phát triển bền vững.

b) Đồng tình vì đây là những việc làm góp phần bảo vệ môi trường, hạn chế tác hại của rác thải ni-lông (rất khó phân huỷ khi thải vào môi trường đất, nước).

c) Không đồng tình vì việc phun thuốc trừ sâu hoá học sẽ diệt trừ hết các loại côn trùng có ích cho môi trường (ví dụ: thuốc trừ sâu hoá chất làm cho giun, dế bị chết – hai loài này giúp cho đất luôn được tơi xốp, thuận lợi cho cây trồng phát triển).

d) Không đồng tình vì việc bảo vệ môi trường là trách nhiệm của tất cả mọi cá nhân, tổ chức và là nghĩa vụ cơ bản của mỗi công dân được quy định tại Hiến pháp năm 2013 (Điều 43).

2. Gợi ý:

– Hành vi bảo vệ tài nguyên thiên nhiên:

b. Khai thác rừng trồng theo quy hoạch của Nhà nước. Đây là việc làm đúng, thực hiện tốt việc phát triển bền vững trong khai thác rừng.

d. Tố cáo hành vi khai thác khoáng sản trái phép. Đây là việc làm đúng, thực hiện tốt nghĩa vụ cơ bản của công dân trong việc bảo vệ tài nguyên thiên nhiên (khoản 1 Điều 30 Hiến pháp năm 2013 quy định: Mọi người có quyền khiếu nại, tố cáo với cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền về những việc làm trái pháp luật của cơ quan, tổ chức, cá nhân).

g. Sử dụng tiết kiệm điện, nước. Đây là việc làm đúng, góp phần bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và bảo vệ môi trường.

– Hành vi vi phạm pháp luật về bảo vệ tài nguyên thiên nhiên:

a. Săn, bắn, bẫy, bắt động vật quý hiếm để bán. Hành vi này vi phạm khoản 3 Điều 9 Luật Lâm nghiệp năm 2017 (Các hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động lâm nghiệp: Săn, bắt, nuôi, nhốt, giết, tàng trữ, vận chuyển, buôn bán động vật rừng, thu thập mẫu vật các loài thực vật rừng, động vật rừng trái quy định của pháp luật). Bên cạnh đó còn vi phạm

Điều 234 Bộ luật Hình sự năm 2015 – sửa đổi, bổ sung năm 2017 (Tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã).

c. Dùng mìn, điện để đánh bắt cá. Hành vi này vi phạm khoản 7 Điều 7 Luật Thuỷ sản năm 2017 (Các hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động thuỷ sản: Sử dụng chất, hoá chất cấm, chất độc, chất nổ, xung điện, dòng điện, phương pháp, phương tiện, ngư cụ khai thác có tính huỷ diệt, tận diệt để khai thác nguồn lợi thuỷ sản).

e. Phá rừng nguyên sinh để trồng cà phê. Hành vi này vi phạm khoản 1 Điều 9 Luật Lâm nghiệp năm 2017 (Các hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động lâm nghiệp: Chặt, phá, khai thác, lấn, chiếm rừng trái quy định của pháp luật).

3. Gợi ý:

a) Việc làm của D là chưa đúng, vì ném rác xuống biển sẽ gây ô nhiễm môi trường biển, cá chết,...

b) Hành vi của em trai M là chưa đúng, chưa biết tiết kiệm điện. Việc làm của M là đúng, vì M đã nhắc nhở em trai của mình quay vào tắt công tắc điện khi ra ngoài; đồng thời, M còn khuyên em nên sử dụng tiết kiệm điện, nước.

c) Việc làm của bác Y là đúng, góp phần nâng cao ý thức bảo vệ môi trường của người dân ở tổ dân phố.

d) Việc làm của bà N là không đúng, vi phạm nghĩa vụ của doanh nghiệp trong việc bảo vệ môi trường khi tiến hành sản xuất kinh doanh.

4. Gợi ý:

a) Hiện tượng lũ lụt trong những năm gần đây một phần là do con người gây nên qua việc phá rừng và khai thác tài nguyên thiên nhiên bừa bãi.

Hậu quả của việc phá rừng và khai thác tài nguyên thiên nhiên bừa bãi là tình trạng biến đổi khí hậu, hiệu ứng nhà kính làm Trái Đất ấm dần lên, hạn hán, nước biển dâng cao, ô nhiễm môi trường,... Mưa lớn, mưa kéo dài là nguyên nhân dẫn đến lũ quét và sạt lở đất, cuốn theo cây cối, đất đá, thậm chí tính mạng, tài sản của con người.

Nạn chặt phá rừng dẫn đến sự suy giảm thảm thực vật ở lưu vực; khả năng cản trở dòng chảy khi mưa lũ giảm, khiến tốc độ di chuyển của mưa lũ nhanh hơn,...

b) Không đồng tình với ý kiến trên, vì nguồn tài nguyên thiên nhiên ở nước ta rất phong phú nhưng sẽ cạn kiệt nếu con người khai thác và sử dụng bừa bãi. Để đáp ứng các nhu cầu của sản xuất và sinh hoạt, chúng ta cần khai thác hợp lí và sử dụng tiết kiệm.

c) X nên kiên quyết báo cho các chú kiểm lâm biết tình hình cụ thể. Việc làm này thực hiện tốt nghĩa vụ bảo vệ môi trường và tài nguyên thiên nhiên (khoản 1 Điều 4 Luật Bảo vệ môi trường năm 2020).

5. Gợi ý:

a) Khuyên bác B không nên chặt các cây gỗ quý để bán. Nếu khó khăn, gia đình bác có thể thực hiện hoạt động vay vốn của các tổ chức tín dụng của Nhà nước, sau đó, tập trung chăm sóc khu rừng đầu nguồn và khai thác theo kế hoạch của Nhà nước.

b) Khuyên Y và V không nên tự ý theo mọi người trong xóm vào núi đào vàng vì đây là việc làm vi phạm pháp luật. Việc khai thác khoáng sản phải theo kế hoạch và quy hoạch của Nhà nước.

6. Gợi ý:

a) Góp ý với bác K không nên làm như vậy, nếu bác không nghe thì báo cho người có thẩm quyền ở địa phương.

b) Góp ý hoặc nhờ người thân góp ý để gia đình bác hàng xóm không kinh doanh thịt thú rừng. Ngoài ra, có thể báo cho cơ quan có thẩm quyền để họ có biện pháp ngăn chặn việc làm sai trái của nhà bác hàng xóm.

c) Em tích cực tham gia các hoạt động thu gom rác thải hằng ngày; đồng thời vận động bạn bè, người thân cùng chung tay thực hiện để bảo vệ môi trường.

Bài 6: XÁC ĐỊNH MỤC TIÊU CÁ NHÂN

1. Gợi ý:

Mục tiêu	Phân loại
a) Bạn T	Mục tiêu phát triển bản thân; mục tiêu dài hạn
b) Anh K	Mục tiêu sức khoẻ; mục tiêu ngắn hạn
c) Chị M	Mục tiêu học tập; mục tiêu ngắn hạn
d) Bạn G	Mục tiêu nghề nghiệp; mục tiêu dài hạn
e) Anh S	Mục tiêu cống hiến xã hội; mục tiêu ngắn hạn

2. Gợi ý:

a) Đồng tình vì: 1/ đặt mục tiêu như vậy là phù hợp theo nguyên tắc S.M.A.R.T; 2/ mục tiêu rõ ràng, cụ thể, chi tiết thì sẽ dễ dàng lập kế hoạch và theo dõi

việc thực hiện, cũng như điều chỉnh nếu cần thiết. Khi có mục tiêu rõ ràng như vậy cũng chứng tỏ người đặt mục tiêu biết rõ mình muốn gì và đi tới đâu, chính vì vậy khả năng đạt được mục tiêu sẽ cao hơn là có mục tiêu không rõ ràng, chung chung.

b) Không đồng tình vì khi viết mục tiêu ra giấy sẽ: 1/ nhìn thấy mục tiêu một cách rõ ràng trước mắt; 2/ nhắc nhở bản thân và khẳng định quyết tâm hơn; 3/ ghi nhớ trong đầu có thể sẽ quên hoặc nhầm lẫn.

c) Đồng tình vì việc học là quan trọng nhưng không phải là hoạt động duy nhất trong cuộc sống. Để có một cuộc sống cân bằng và ý nghĩa cần cả mục tiêu học tập, mục tiêu tài chính, mục tiêu cống hiến xã hội, mục tiêu gia đình, sức khoẻ.

d) Không đồng tình vì việc đặt ra thời hạn rất quan trọng, nếu không sẽ không biết khi nào mới đạt được mục tiêu, cũng không thể kiểm tra, đánh giá và thay đổi khi cần thiết.

3. Gợi ý: Mục tiêu của các bạn không đúng theo nguyên tắc S.M.A.R.T.

a) Mục tiêu của bạn T là đạt kết quả tốt trong kì kiểm tra sức khoẻ hằng năm.	a) Mục tiêu của bạn T là đạt kết quả tốt trong kì kiểm tra sức khoẻ hằng năm với chỉ số cân nặng phù hợp (ví dụ: 55 kg).
b) H mong muốn năm nay sẽ tiết kiệm được nhiều tiền hơn năm trước.	b) H mong muốn năm nay sẽ tiết kiệm được 1.000.000 đồng.
c) Năm học này, M muốn học thật tốt môn Ngữ văn.	c) Năm học này, M muốn học thật tốt môn Ngữ văn với điểm tổng kết là 8,0.

4. Gợi ý:

a) Không đồng tình với G. Khi muốn làm một việc gì đó, việc đặt mục tiêu sẽ giúp cho ta tập trung hơn, biết rõ và ghi nhớ điều mình mong muốn. Từ đó có cơ sở cho việc lập kế hoạch, hành động mỗi ngày để hướng đến mục tiêu. Như vậy, khả năng đạt được mục tiêu sẽ cao hơn chứ không phải là "nói trước bước không qua".

b) Không đồng tình với N. Việc đặt mục tiêu rõ ràng và dán khẩu hiệu ở góc học tập là chưa đủ, cần có một kế hoạch với danh sách các việc cần làm, thời hạn cụ thể thì mới có thể theo dõi tiến độ thực hiện kế hoạch. Nhờ

đó, khi nhìn lại, nếu cần điều chỉnh gì thì cũng thấy rõ cần điều chỉnh ở đâu và như thế nào, vừa đảm bảo việc linh hoạt, vừa dễ theo dõi.

5. Gợi ý:

Đồng tình với ý kiến của bạn Y vì học tập là việc quan trọng của học sinh nhưng học tập cũng cần có mục tiêu, kế hoạch cụ thể, phù hợp với mục đích sống và khả năng hiện tại của học sinh. Bên cạnh đó, cuộc sống của học sinh không phải chỉ xoay quanh việc học. Ngoài mục tiêu liên quan đến việc học tập thì mục tiêu về sức khoẻ, gia đình, bạn bè,... cũng rất cần thiết để có một cuộc sống khoẻ mạnh, hạnh phúc.

Bài 7: PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH

1. Đáp án: a – D; b – D; c – B; d – D.

3. Gợi ý:

- Đồng tình: b (tránh bị xâm hại tình dục); d (tránh nguy cơ bạo lực kinh tế và bạo lực tinh thần).
- Không đồng tình: a (tạo nguy cơ bạo lực thể chất); c (đẩy bạo lực thể chất lên cao); e (giải pháp không hợp lí); g (bố của V thực hiện hành vi bạo lực kinh tế).

4. Gợi ý:

a) Chị H nên thuyết phục bố mẹ bằng cả lí và tình: Nói với bố mẹ quy định của pháp luật về tuổi kết hôn, về tác hại của việc kết hôn sớm, về bạo lực gia đình,... Nếu không được, chị H nên nhờ người can thiệp (thầy, cô giáo, người có uy tín trong bản làng,...).

b) Bạn B nên tìm người có trách nhiệm (công an, tổ trưởng tổ dân phố,...) để báo cho họ biết và can thiệp, giúp em bé thoát khỏi tình trạng này.

c) Bạn C nên tìm cách nói với bố về điều này. Nếu bố không tin, C có thể nhờ sự can thiệp của người lớn có trách nhiệm. C nên tìm cách lưu lại những bằng chứng để có căn cứ cho bố tin vào điều C nói. C cũng có thể nói thẳng với mẹ kế là mình sẽ báo người lớn về hành vi đối xử không tốt của mẹ kế.

d) T nên nhờ người thân (nếu có) can thiệp, giúp đỡ. Nếu không, T nên tìm người có thẩm quyền nhờ giúp đỡ và tìm mọi cách để thoát ra khỏi hoàn cảnh đó (có thể tìm đến một cơ sở mái ấm tình thương hoặc tìm người tử tế, có điều kiện nhờ giúp đỡ).

5. Gợi ý:

a) Bạo lực gia đình là vấn nạn của thế giới, có thể xảy ra ở bất kì nơi nào, với bất kì đối tượng nào. Bởi vậy, cần cùng lên tiếng và có những hành động quyết liệt để phòng, chống bạo lực gia đình.

b) Sự im lặng, né tránh trước bạo lực gia đình sẽ khiến cho tình trạng này gia tăng, gây nên những hậu quả xấu cho gia đình và cộng đồng. Bởi vậy, không được im lặng, né tránh mà phải tích cực đấu tranh phòng, chống bạo lực gia đình.

Bài 8: LẬP KẾ HOẠCH CHI TIÊU

1. Đáp án: a – C; b – B; c – A.

2. Gợi ý:

a) Không đồng tình vì cần lập và thực hiện kế hoạch chi tiêu thường xuyên, không phải chỉ cần khi có sự kiện lớn.

b) Đồng tình vì mọi khoản thu, chi đều được thực hiện theo kế hoạch giúp nắm chắc được tình hình thu, chi nên sẽ chủ động về tài chính.

c) Không đồng tình vì bất cứ ai cũng cần lập kế hoạch chi tiêu để làm chủ về tài chính.

d) Không đồng tình vì lập kế hoạch chi tiêu không chỉ thực hiện mục tiêu cân đối thu, chi mà còn có thể thực hiện mục tiêu tiết kiệm,...

3. Gợi ý:

a) Đây là thói quen chi tiêu hợp lí vì với các dịch vụ dễ gây lãng phí tiền bạc sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến việc thực hiện kế hoạch chi tiêu nên cần phải cân nhắc.

b) Đây là thói quen chi tiêu không hợp lí vì khi đi ăn uống ở bên ngoài rất dễ phát sinh chi phí nên cần giới hạn số tiền mình có thể chi trước khi đi để kiểm soát trong quá trình gọi các món ăn.

c) Đây là thói quen chi tiêu thông dụng nhưng trong điều kiện hiện nay đã có nhiều hình thức thanh toán mang lại lợi ích cho người tiêu dùng như thanh toán qua thẻ điện tử để được chiết khấu ưu đãi, hạn chế mang tiền mặt trong người,... nên cần sử dụng.

d) Đây là thói quen chi tiêu tốt nếu muốn tiết kiệm chi tiêu.

4. Gợi ý:

a) Đây là hành vi đúng vì mục tiêu của kế hoạch chi tiêu trước hết là phải

cân đối thu, chi nhưng cũng đặt mục tiêu tiết kiệm để có khoản dự phòng giúp làm chủ được tài chính.

b) Đây là hành vi chưa đúng, dù có ít tiền để chi tiêu nhưng nếu đặt ra mục tiêu tiết kiệm và lập kế hoạch chi tiêu cho hợp lí vẫn có thể đạt được mục tiêu tiết kiệm giúp cho việc chủ động tài chính cá nhân trong những trường hợp cần thiết.

c) Đây là hành vi chưa đúng, vì khi lập kế hoạch chi tiêu cần xác định các loại mục tiêu ngắn hạn, trung hạn, dài hạn. Nếu chỉ ấn định thời gian thực hiện kế hoạch trong một tháng sẽ khó thực hiện được những mục tiêu trung hạn và dài hạn.

d) Hành vi này chưa đúng. Về cơ bản khi đã lập kế hoạch, cần thực hiện nghiêm túc kế hoạch đã đặt ra. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện có những tình huống phát sinh khoản chi hay khoản thu thì có thể điều chỉnh lại để kế hoạch phù hợp hơn với thực tế.

5. Gợi ý:

a) Đây là tình huống giải quyết bài toán chi tiêu sao cho phù hợp với điều kiện hoàn cảnh cụ thể, giải quyết được hài hoà các mối quan hệ trong đời sống:

- Đồng ý chi 400.000 đồng để mua vé tham gia vui chơi, nếu số tiền còn lại 600.000 đồng vẫn thực hiện được những dự định chi tiêu khác như mua quà biếu bà, sách, áo và góp quỹ từ thiện.
- Nếu phần còn lại quá ít, ảnh hưởng đến những dự định chi tiêu đã đề ra, em có thể đề nghị các bạn chơi những trò chơi khác không phải chi nhiều tiền như vậy có thể chỉ là 200.000 đồng để các bạn vẫn vui.
- Không loại trừ phương án có thể từ chối mua vé vui chơi để thực hiện các mục tiêu đã đặt ra. Trong trường hợp này cũng cần ủng hộ vì đây là một cách thực hiện nghiêm túc kế hoạch chi tiêu đã lập ra.

b) Đây là một tình huống giải quyết bài toán chi tiêu. Vấn đề là 200.000 đồng mẹ cho để mua sách học tiếng Anh – một khoản thiết yếu. Nếu quyết định mua áo len thì số tiền còn lại là 50.000 đồng không đủ để mua sách, do đó không nên mua. Nếu muốn mua, phải lên kế hoạch tiết kiệm, kiếm thêm,... khi đủ tiền thì mới thực hiện, nếu không sẽ vi phạm nguyên tắc chi vượt quá nguồn thu.

Bài 9: PHÒNG NGỪA TAI NẠN VŨ KHÍ, CHÁY, NỔ VÀ CÁC CHẤT ĐỘC HẠI

1. Đáp án: a – D; b – B; c – B; d – A.

2. Gợi ý:

a) Tán thành vì việc vận chuyển thuốc pháo, thuốc nổ trên ô tô và các phương tiện giao thông sẽ có thể gây ra cháy nổ, gây thiệt hại nghiêm trọng đến người và tài sản. Việc vận chuyển thuốc pháo, thuốc nổ là một trong các hành vi bị pháp luật nghiêm cấm, trừ trường hợp tổ chức, doanh nghiệp thuộc Bộ Quốc phòng được Thủ tướng Chính phủ giao nhiệm vụ nghiên cứu, sản xuất, nhập khẩu, xuất khẩu, cung cấp, vận chuyển, sử dụng thuốc pháo, thuốc nổ theo quy định.

b) Tán thành vì công an sử dụng vũ khí để trấn áp tội phạm sẽ giúp cho lực lượng công an thực hiện tốt nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội, góp phần bảo đảm sự bình yên của xã hội.

c) Tán thành vì nếu không kiểm soát việc buôn bán, sử dụng chất độc hại sẽ dẫn đến các cá nhân có thể mua được các hoá chất nguy hiểm để sử dụng sai mục đích, tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây hại đối với sức khoẻ người dân.

d) Không tán thành vì nếu ăn các loại trái cây này, người tiêu dùng sau một thời gian có thể bị mắc nhiều chứng bệnh nguy hiểm, trong đó có cả bệnh ung thư.

3. Gợi ý:

a) Nếu tất cả mọi người đều được phép tàng trữ, sử dụng vũ khí thì các vụ bắn người, các vụ khủng bố, trả thù, phá hoại bằng bom, mìn sẽ thường xuyên xảy ra gây nên nhiều thiệt hại về sức khoẻ, tính mạng và gây rối loạn an ninh, chính trị, xã hội.

b) Nếu cất trữ thuốc pháo, thuốc nổ trong nhà thì sẽ có nguy cơ xảy ra cháy, nổ gây thiệt hại về người và tài sản.

c) Nếu sử dụng mọi hoá chất để sản xuất, chế biến, bảo quản thực phẩm thì các vụ ngộ độc thực phẩm sẽ gia tăng, đồng thời gây nên tình trạng ô nhiễm môi trường.

d) Nếu không tắt quạt điện, ti vi khi ra khỏi nhà thì các thiết bị điện này có thể bị chập điện gây ra cháy nhà, nổ bình ga,...

4. Gợi ý:

a) Việc làm của gia đình K có thể gây hậu quả nghiêm trọng, vì thuốc trừ sâu được sử dụng để bảo vệ cây trồng chống lại côn trùng, cỏ dại, nấm và các loài gây hại khác nhưng thuốc trừ sâu cũng có khả năng gây độc cho con người. Chúng có thể gây ra các tác động xấu đến sức khoẻ, bao gồm ung thư, ảnh hưởng đến chức năng sinh sản, hệ miễn dịch hoặc thần kinh,...

b) Việc làm này có thể gây hậu quả nghiêm trọng như bị thương, tử vong. Theo quy định của Bộ Quốc phòng, lực lượng thu gom, xử lí bom, mìn, đạn sót lại trong chiến tranh phải có giấy phép hành nghề, phải là lực lượng chuyên trách. Người dân, đặc biệt là trẻ em trong các vùng còn ô nhiễm bom mìn, khi phát hiện có bom, mìn, đạn phải báo cho cơ quan quân sự địa phương hoặc chính quyền nơi gần nhất để có biện pháp xử lí. Nghiêm cấm tự ý thu gom, tháo gỡ, buôn bán các loại vật nổ còn sót lại,...

c) Việc làm này có thể gây ra các vụ cháy nổ gây thiệt hại nghiêm trọng về tài sản, tính mạng người dân do việc sử dụng các bình ga sang chiết lậu, kém chất lượng.

d) Hành động của anh M gây đe doạ đến tính mạng của người khác.

e) Việc quên không tắt bếp ga khi đã nấu xong có thể gây cháy nổ, nguy hiểm đến tính mạng và tài sản.

5. Gợi ý:

a) Thấy các em nhỏ nhặt được đạn, pháo hoặc vật lạ đem ra chơi nghịch, em sẽ yêu cầu các em dừng lại ngay hành vi của mình, sau đó báo cáo với lực lượng chức năng để họ có hướng xử lí.

b) Thấy người tàng trữ, sử dụng súng, em sẽ báo cáo với cơ quan chức năng để giải quyết.

c) Thấy người mới phun thuốc trừ sâu cho rau đã hái đem bán, em sẽ ngăn chặn hành động đó, yêu cầu họ không được làm như vậy, phân tích để họ thấy được rõ tác hại nghiêm trọng của việc thuốc trừ sâu ngấm vào cơ thể con người.

d) Thấy người định cưa, đục, tháo chốt bom mìn, đạn pháo để lấy thuốc nổ, em sẽ ngăn chặn hành vi đó và yêu cầu họ dừng ngay những hành động của mình để tránh những hậu quả đáng tiếc. Nếu như họ không chịu nghe, em sẽ báo với cơ quan có thẩm quyền để giải quyết, xử lí.

7. Gợi ý: Trách nhiệm của công dân, học sinh:

- Tự giác tìm hiểu và thực hiện nghiêm chỉnh các quy định về phòng ngừa tai nạn vũ khí, cháy, nổ và các chất độc hại.
- Tuyên truyền vận động bạn bè và mọi người xung quanh thực hiện tốt các quy định.
- Tố cáo những hành vi vi phạm hoặc xúi giục người khác vi phạm các quy định trên.

Bài 10: QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ LAO ĐỘNG CỦA CÔNG DÂN

1. Đáp án: a – B; b – D; c – B; d – C.

2. Gợi ý:

a) Đồng tình vì lao động giúp con người tiến hoá, phát triển. Thông qua lao động, con người tạo ra của cải vật chất để nuôi sống bản thân, gia đình và đáp ứng nhu cầu của xã hội. Nếu không có lao động, con người có thể bị chết đói, diệt vong.

b) Không đồng tình vì ngoài các giá trị vật chất, hoạt động lao động còn tạo ra các giá trị về tinh thần cho đời sống con người (Ví dụ: sáng tác, biểu diễn âm nhạc,...).

c) Không đồng tình vì tất cả các hoạt động lao động dù đóng góp lớn hay nhỏ đều mang lại những ý nghĩa riêng đối với mỗi cá nhân, gia đình và xã hội.

d) Đồng tình vì lao động giúp con người giảm thiểu thời gian nhàn rỗi vô ích, giúp mỗi người biết quý trọng thành quả của mình, phát triển nhân cách theo hướng tích cực.

3. Gợi ý:

a) Hành vi vi phạm quy định của pháp luật về lao động vị thành niên, vì công việc chở bình ga là công việc nguy hiểm, không phù hợp với điều kiện sức khoẻ, nhận thức, hiểu biết của trẻ em 13 tuổi.

b) Hành vi vi phạm quy định của pháp luật về quyền, nghĩa vụ của người sử dụng lao động, vì Bộ luật Lao động năm 2019 quy định người sử dụng lao động phải báo trước cho nhân viên khi quyết định cho thôi việc. Hành vi tự ý đuổi việc người lao động mà không báo trước là không tôn trọng người lao động và sẽ khiến người lao động không có sự chuẩn bị trước, gây ảnh hưởng xấu đến đời sống.

c) Hành vi thực hiện đúng quy định của pháp luật về lao động vị thành niên, vì xưởng hoá chất là môi trường lao động nguy hiểm, độc hại, không phù hợp với điều kiện sức khoẻ và sự phát triển của trẻ em.

d) Hành vi thực hiện đúng quy định của pháp luật về lao động, vì Bộ luật Lao động năm 2019 quy định người sử dụng lao động có quyền khen thưởng nhân viên. Hành vi khen thưởng nhân viên khi hoàn thành xuất sắc công việc là sự ghi nhận thành quả, động viên, khích lệ của người sử dụng lao động đối với người lao động.

e) Hành vi vi phạm quy định của pháp luật về lao động vì Bộ luật Lao động quy định người sử dụng lao động có nghĩa vụ thực hiện các thoả thuận trong hợp đồng lao động, trong đó có thoả thuận về tiền lương. Do đó, người sử dụng lao động không được phép tự ý giảm tiền lương của người lao động.

4. Gợi ý:

a) Em khuyên anh K khi đi xin việc nên hỏi ý kiến người nhà, không nên tuỳ tiện vào những nơi đăng thông tin tuyển dụng để xin việc. Anh K nên xem xét khả năng, mong muốn của bản thân xem mình phù hợp với những công việc gì và tìm đến những người, những nơi đáng tin cậy để xin việc. Đồng thời, anh K cũng nên tìm hiểu các quy định của pháp luật đối với lao động chưa thành niên để lựa chọn công việc, nơi làm việc, thời gian làm việc,... thích hợp và bảo vệ bản thân, tránh bị lừa đảo, bóc lột sức lao động.

b) Em giải thích cho H hiểu về nghĩa vụ lao động của công dân, việc H lau dọn nhà cửa là thực hiện nghĩa vụ lao động của bản thân đối với gia đình. Hoạt động lao động này có ý nghĩa tốt đẹp và hoàn toàn phù hợp với điều kiện sức khoẻ của lứa tuổi học sinh, do đó, yêu cầu của mẹ H là hoàn toàn chính đáng, không phải bóc lột sức lao động. Em khuyên H nên thực hiện yêu cầu của mẹ, xin lỗi mẹ vì đã tỏ thái độ không tốt và hứa với mẹ sau này sẽ tự giác phụ giúp bố mẹ làm việc nhà.

c) Em khuyên chị P lập hợp đồng lao động có ghi rõ thông tin cá nhân của hai bên giao kết, thời hạn hợp đồng, địa điểm, thời gian làm việc, công việc cụ thể, mức lương, hình thức trả lương, thời gian trả lương, quyền và nghĩa vụ cụ thể của ông D và chị P,...

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH BÀI TẬP LỚP 8 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Bài tập Ngữ văn 8, tập một
2. Bài tập Ngữ văn 8, tập hai
3. Bài tập Toán 8, tập một
4. Bài tập Toán 8, tập hai
5. Bài tập Khoa học tự nhiên 8
6. Bài tập Công nghệ 8
7. Bài tập Lịch sử và Địa lí 8, phần Lịch sử
8. Bài tập Lịch sử và Địa lí 8, phần Địa lí
9. Bài tập Mĩ thuật 8
10. Bài tập Âm nhạc 8
11. Bài tập Giáo dục công dân 8
12. Bài tập Tin học 8
13. Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 8
14. Tiếng Anh 8 – Global Success – Sách bài tập

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: http://hanhtrangso.nxbgd.vn

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhũ trên tem để nhận mã số. Truy cập http://hanhtrangso.nxbgd.vn và nhập mã số tại biểu tượng chìa khoá.

ISBN 978-604-0-34955-2

9 786040 349552

Giá: ..... đ